

הרב יעקב מענדלש

ניו יורק

סעודת אירוסין 'ס"א' או ספרים אחרים

124567

להרא"ק" שאותו מביא הרמ"א בדר"מ וממנו במפה (הרמ"א כתב בתשובה סי' קל"א סעי' ג': אשר עפ"י אותו הספר [ה"דרכי משה"] חברתי הדינים בשו"ע) הלשון שונה ממה שכתוב בדר"מ. והרי הרמ"א אינו מביא דברי הפוסקים בלשונם כ"א תוכנם כמו שכתב הרמ"א בהקדמתו לדר"מ (קרוב לסופו) ... "לכן לפעמים שמרתי הטעמים בלא המלות ולפעמים הנחתי הפרטים ולקחתי הכללות ... ומ"מ כתבתי עכ"ל אעפ"י ששניתי ...". ובמנהגים להרא"ק הלשון הוא: "אם יארע אירוסין או ברית מילה או פדה"ב או סיום המסכתא דהוי סעודת מצוה משנכנס אב מותר לקרואים לאכול שם בשר ולשתות יין".

וא"כ אין כל מקום לתיקון-קלקול זה. הב"ח שתירץ דברי הרמ"א עמד על קרקע מוצקת.

כמה מהאחרונים או שלא ראו את המהרא"ק או שלא ראו גם את הדר"מ ולכן כתבו את אשר כתבו, אם שרצה למחוק תיבות "וסעודת אירוסין", אם שרצה (הא"ר) לתרץ כי זהו בהג' שבועות במקום שנהגו שלא לאכול אז בשר, ובצדק דחה דבר זה בתשו' איתן האזרחי סי' מט כי הלא בדר"מ מפורש

ב"ראש גולת אריאל" ע' שי"ג, מביא בשם האדמו"ר הר"י בשם אביו האדמו"ר הרא"מ מגור, על מה שכתב הרמ"א (או"ח סי' תקנא) אשר סעודת אירוסין היא סעודת מצוה ומותר לאכול בשר ולשתות יין בתשעת הימים. והענין תמוה כפי שהקשו האחרונים, והוא אמר כי מעולם לא התיר הרמ"א לאכול בשר בסעודת אירוסין, אך במקור הדברים כתוב בלשון זה: ובסעודת מצוה ... סיום מסכתא וס"א (=וספרים אחרים), והמדפיס פענח את הר"ת וס"א = סעודת אירוסין וגרם בטעותו שיבוש לרבים.

ובוודאי לא היו דברים מעולם. הרבי מגור לא אמר חידוד תיקון-קלקול זה.

לא זו בלבד שבשו"ע כתוב כך, כי אם גם ב"דרכי משה". הרמ"א בוודאי לא כתב בר"ת ספר פסקים לרבים, הוא כתב בוודאי בצורה ברורה "סעודת אירוסין" (או כפי התיקון-שיבוש "ספרים אחרים") ולפ"ז אירע שגם מעתיק ה"דרכי משה" וגם מעתיק ה"מפה" החליפו הדבר בר"ת, ואח"כ שוב אירע, אשר בשני הספרים פוענחו הר"ת בטעות (לפי"ז), וזה לא מסתבר, אם כמובן אינו מן הנמנע. אולם העיקר כי במקור הדבר ב"מנהגים

דמיירי מר"ח אב ואילך, אך מה שגם הוא רצה למחוק תיבות אלו, אף כי לא ראה את המהרא"ק, הרי ראה את הדר"מ ותמוה למחוק גם כאן וגם כאן, ביחוד כשהדבר נמצא גם במהרא"ק.

חידוד-תיקון זה נמצא כבר בנפש חיה לסי' זה באו"ח והר"מ חשוד לקנות במשיכה, כפי שכתב לו בארוכה ר"ז לייטר על ספרו זה, ויתכן שגם זה קנה במשיכה מאחר(**).

אוצר החכמה

(** הערת העורך: משום כבוד הכותב לא השמטנו קטע זה, אך דברים אלו מיותרים בהחלט, וגם רז"ו לייטר הפריז על המדה.

הערות

הערות

הערות

*) כך הוא במהדורת רח"י עהרנרייך, דעווא תרפ"ט, שנדפס כדמות דפוס ריווא דטרינט שי"ט (לא צלום מדפוס זה, ולא כפי שכתב במהדורת מכון ירושלים בטעות) ובמהדורת מכון ירושלים שהיו לפנייהם כמה כת"י, לא נמצא כל שינויי נוסחא.

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה

ספר הזכרון לרבי משה ליפשיץ זצ"ל ספר זכרון עמוד מס': 688 הודפס ע"י אוצר החכמה